

مطالعه کیفی مؤلفه‌های شجاعت ورزشی در بین کشتی‌گیران ایرانی با روش تحلیل مضمون A qualitative study of the components of sport courage among Iranian wrestlers with thematic analysis method

Mohammad Zoleikani

Ph.D., Student, Department of Counseling, Faculty of Educational Sciences and Psychology, University of Mohaghegh Ardabili, Ardabil, Iran.

Ali Rezaeisharif *

Professor, Department of Counseling, Faculty of Educational Sciences and Psychology, University of Mohaghegh Ardabili, Ardabil, Iran. rezaeisharif@uma.ac.ir

Hossein GhamariGivi

Professor, Department of Counseling, Faculty of Educational Sciences and Psychology, University of Mohaghegh Ardabili, Ardabil, Iran.

Ahmadreza Kiani

Associate Professor, Department of Counseling, Faculty of Educational Sciences and Psychology, University of Mohaghegh Ardabili, Ardabil, Iran.

Abdollah Gholamreza Kashi

Assistant Professor, Department of Educational Sciences, University of Farhangian, Tehran, Iran.

محمد زلیکانی

دانشجوی دکتری مشاوره، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی، دانشگاه محقق اردبیلی، اردبیل، ایران.

علی رضایی شریف (نویسنده مسئول)

استاد، گروه مشاوره، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی، دانشگاه محقق اردبیلی، اردبیل، ایران.

حسین قمری گیوی

استاد، گروه مشاوره، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی، دانشگاه محقق اردبیلی، اردبیل، ایران.

احمدرضا کیانی

دانشیار، گروه مشاوره، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی، دانشگاه محقق اردبیلی، اردبیل، ایران.

عبدالله غلامرضا کاشی

استادیار، گروه علوم تربیتی، دانشگاه فرهنگیان، تهران، ایران.

Abstract

As sport courage has become a prominent and strategic psychological concept in the success of athletes this study aimed to qualitatively investigate sport courage among Iranian wrestlers using the thematic analysis method. The research was conducted in April, May, and June 2023 in Sari City. Fifteen semi-structured interviews were conducted with Iranian wrestlers. Snowball sampling was used to facilitate communication with champion wrestlers. In total, seventeen basic themes, five organizing themes, and one Global theme were categorized. The Global theme was sports courage, which includes the organizing themes of transcendence, assertiveness, skill, self-regulation, and altruism. The theme of transcendence, which focuses on progress and self-improvement, includes the basic themes (originality, austerity, trust in God, and death awareness). The theme of assertiveness focuses on basic themes (decisiveness, subjectivity, responsibility, and self-confidence). The theme of skill has emphasized the basic themes of expertise, resilience, communication, and self-talk. The theme of self-regulation has emphasized the basic themes (self-discipline and self-control) and finally, the theme of altruism refers to the basic themes (empathy, compassion, and beneficence). The prominent role of culture and beliefs in the theme of transcendence has been the main contribution of this research. Because no other research mentioned it.

Keywords: sport courage, wrestling, Qualitative method, Thematic analysis.

چکیده

از آن جایی که شجاعت ورزشی به یک مفهوم روانشناختی برجسته و راهبردی در موفقیت ورزشکاران تبدیل شده است؛ هدف این پژوهش بررسی کیفی شجاعت ورزشی در کشتی‌گیران با روش تحلیل مضمون بود. زمان اجرای پژوهش ماه‌های فروردین، اردیبهشت و خرداد سال ۱۴۰۲ در شهر ساری بود. پانزده مصاحبه نیمه‌ساختاریافته با کشتی‌گیران ایرانی انجام شد. جهت تسهیل در برقراری ارتباط با کشتی‌گیران قهرمان از نمونه‌گیری گلوله‌برفی استفاده شد. به طورکل هفده مضمون پایه، پنج مضمون سازمان‌دهنده و یک مضمون فراگیر طبقه‌بندی شد. مضمون فراگیر شجاعت ورزشی بود که شامل مضامین سازمان‌دهنده‌ی تعالی‌بخشی، جرأت‌ورزی، مهارت، خودتنظیمی و نوع‌دوستی می‌شود. مضمون تعالی‌بخشی که بر پیشرفت و ارتقای نفس تمرکز می‌کند، مضامین پایه (اصلت، ریاضت، توکل بر خدا و مرگ‌آگاهی) را در خود جای داده است. مضمون جرأت‌ورزی بر مضامین پایه (قاطعیت، عاملیت، مسئولیت‌پذیری و اعتماد به نفس) تمرکز می‌کند. مضمون مهارت بر مضامین پایه‌ی تخصص، تاب‌آوری، ارتباط و خودگویی تأکید دارد. مضمون خودتنظیمی بر مضامین پایه (خودانضباطی و خودلگامی) تأکید داشته است؛ و در نهایت مضمون نوع‌دوستی به مضامین پایه (همدلی، شفقت و نیکوکاری) اشاره می‌کند. نقش برجسته‌ی فرهنگ و اعتقادات در مضمون تعالی‌بخشی سهم اصلی این پژوهش بوده است. زیرا پژوهش دیگری به آن اشاره نکرده است.

واژه‌های کلیدی: شجاعت ورزشی، کشتی، روش کیفی، تحلیل مضمون.

مقدمه

امروزه نگاه ویژه‌ای به امر ورزش شده است؛ به طوری که پیشرفت ورزشی در اولویت برنامه‌ی کاری بسیاری از کشورهای جهان قرار گرفته است. موفقیت و پیشرفت ورزشی در سطح ملی و بین‌المللی دیگر خاصیت و ویژگی شخصی نداشته است و از آن به عنوان عزت، سربلندی و افتخار ملت‌ها نام برده می‌شود؛ از این جهت تلاش وافر برای اعزام ورزشکاران در بازی‌های منطقه‌ای، ملی، آسیایی و حتی بازی‌های المپیک صورت گرفته است (لومینتوارسو^۱ و همکاران، ۲۰۲۱). کشتی یک ورزش پرطرفدار و مدال‌آور در مسابقات جهانی و المپیک است و از قدیمی‌ترین رشته‌های ورزشی در ایران می‌باشد که در عهد باستان به اشکال مختلفی انجام می‌گرفت (آرمندپور و همکاران، ۱۳۹۲). کشتی نبرد دو تن با یکدیگر است و نماد تلاش برای بنیاد نهادن ماندگاری و پایداری در یک جامعه است. شجاعت همواره از موضوعات مهم روانشناسی ورزش بوده است (اسلام^۲، ۲۰۳۳).

شجاعت^۳ یک مفهوم روانشناختی راهبردی در دنیای ورزشکاران است و در طول تاریخ به عنوان یک فضیلت مهم شناخته شده است؛ به این صورت که شخص را قادر می‌سازد بر کشمکش‌های درونی خود همچون مشکلات مرتبط با عزت نفس، ارتباط بین‌فردی و سرخوردگی فائق آید (دنی^۴، ۲۰۲۳). لذا شجاعت می‌تواند موهبتی ارزشمند باشد، چون با انتخاب‌های شخصی سر و کار دارد و انتخاب‌های فرد چنین نعمتی به او تقدیم می‌کند و این‌گونه نیست که شخص با چنین قابلیت‌ی زاده شود (استرنبرگ^۵، ۲۰۲۲). به دلیل همین انتخاب‌ها است که ما تمایل داریم افراد با شجاعت بالا را تحسین کنیم (کرامرو زینابریگ^۶، ۲۰۱۸). علی‌رغم بررسی مفهوم شجاعت به طور وسیع، سهم آن در روانشناسی اندک بوده است (مک کینلی و نورتون^۷، ۲۰۲۳).

فیلسوفان و روانشناسان اگزیستانسیالیست مشکلات قرن بیستم را بی‌تفاوتی نامیده‌اند. افرادی که در ترس و اضطراب غرق شده بودند، به فضای بی‌احساسی فرار کردند و نتوانستند دنیای اطراف خود را تحت تأثیر قرار دهند. این مضامین از نگرش‌های بی‌تفاوتی همچون "به کار خودت فکر کن" و "مهم نیست" تا قرن ۲۱ ادامه یافته است، به طوری که به شکل آرام، افسردگی به خصومت و مشاجره نسبت به خود و دیگران تبدیل شده است؛ شجاعت به عنوان یک سازه‌ی روان‌شناختی در درک ماهیت انسان، تأثیر خانواده و نگاه مشخص ما برای برآوردن نیازهای زندگی، کار، عشق و جامعه‌ی‌الخصوص در دیدگاه آدلر به بهترین وجه مورد توجه و مذاقه قرار می‌گیرد؛ موشکافی واژه‌ی شجاعت در زندگی اجتماعی ضروری و لازم است، زیرا با چالش‌های تقویت رفاه فردی و ایجاد دنیایی بهتر روبرو هستیم که حس تعلق و اهمیت را برای همه تشویق می‌کند (یانگ^۸ و همکاران، ۲۰۰۹). در روانشناسی مثبت‌نگر نیز به شجاعت پرداخته شده است که قسمتی از قوت‌های شخصیتی (صفات)ی که همه جا هستند و نه به خاطر پیامدهای مشخص بلکه صرفاً به خاطر خودشان ارزشمند هستند) است و شامل مجموعه‌ای از تمرین برای به انجام رساندن خواسته‌ها در مواجهه با مخالفت‌های بیرونی یا درونی است (ودینگ و کرسینی^۹، ۲۰۱۸). شجاعت روانشناختی^{۱۰} تاب‌آوری، استقامت و تسلیم‌ناپذیری علی‌رغم ترس تعریف شده است (مک کینلی و نورتون، ۲۰۲۳). در تعریف دیگر، شجاعت در مواجهه با ترس می‌تواند یک فضیلت، حالت ذهنی، نگرش، احساس، نیرو یا یک عمل باشد؛ در واقع شجاعت به ریسک‌پذیری و حرکت رو به جلو در مجاورت سختی‌ها و مشکلات اشاره دارد (یانگ و همکاران، ۲۰۰۹). به طور کلی

1. Lumintuarso

2. Islam

3. Courage

4. Denny

5. Sternberg

6. Kramer & Zinaberg

7. Mckinly & Norton

8. Yang

9. Wedding & Corsini

10. Psychological

ابعاد ویژه و خاصی از شجاعت با اهمیت قابل توجهی شناسایی شده است (هانان^۱ و همکاران، ۲۰۱۱؛ هوارد^۲ و همکاران، ۲۰۱۷). این موارد شامل شجاعت فیزیکی^۳، شجاعت اخلاقی^۴ و شجاعت اجتماعی^۵ نیز می‌شود (هوارد^۶، ۲۰۱۸).

در تعریف شجاعت فیزیکی که آسان‌ترین توضیح به آن تعلق می‌گیرد، می‌توان چنین گفت: چیرگی شخص بر هراس از نیستی یا صدمه‌ی جسمی، با قصد رهایی دیگران از مرگ یا صدمه‌ی جسمی (جهانگیری و محمدی، ۱۳۹۴). همچنین شجاعت اجتماعی به عنوان یک رفتار شجاعانه که در آن مخاطراتی شامل حال انجام دهنده‌ی آن در چشم دیگران است، تعریف می‌شود (هوارد و همکاران، ۲۰۱۷). شجاعت اخلاقی نیز در برخی تعاریف بر این فرض استوار است که همیشه با ظرفیت مثبت همراه بوده است و به اعمالی که در جهت مساعدت به دیگران یا به نوعی به نفع عموم مردم است، اشاره می‌کند (پرس^۷، ۲۰۱۸). واژه‌ی شجاعت ورزشی به توانایی یک فرد برای داشتن شایستگی، اراده، قاطعیت و فداکاری داوطلبانه در شرایط چالش‌برانگیز برای دستیابی به موفقیت / نتیجه ورزشی مربوط می‌شود (کنتر^۸ و همکاران، ۲۰۱۳؛ کیگروسکی^۹ و همکاران، ۲۰۱۸). شجاعت با موضوعات مختلفی چون روانشناسی ورزش، اعتمادبه‌نفس، انگیزه‌ی پیشرفت، اراده، رقابت، تمرکز، سرسختی ذهنی، سخت‌کوشی، جرأت‌ورزی، هوش، خلاقیت، مقابله به منظور بهبود عملکرد مرتبط است (کنتر و همکاران، ۲۰۱۳؛ لیو^{۱۰} و همکاران، ۲۰۱۹).

در سال‌های اخیر توجه به شجاعت ورزشی در اولویت پژوهش محققان قرار گرفته است. کنتر و تورس^{۱۱} (۲۰۱۳) در پژوهش خود مبنی بر شجاعت و عملکرد در فوتبال آشکار کرده‌اند، آن دسته از بازیکنانی که در شجاعت ورزش فوتبال امتیاز بالاتری کسب کرده بودند، معیار عملکردی بهتری از خود نشان دادند. زنگین (۲۰۱۹) در پژوهش خود بر روی بوکسورهای شرکت کننده در انتخابی تیم ملی به این نتیجه رسید که بین ابعاد فرعی مقیاس شجاعت ورزشی و سن، نوع محل سکونت، وضعیت تحصیلی و مشاغل تفاوت معنی‌داری وجود ندارد. کنتر و همکاران (۲۰۲۰) در پژوهش خود بر روی بازیکنان فوتبال به ارتباط بین شجاعت و احساسات پرشور پرداختند و به این نتیجه رسیدند که آن دسته از بازیکنانی که خصیصه‌های احساسی پرشور و هماهنگی داشتند (به جز تسلط) شجاعت بالاتری از خود نشان دادند. علاوه بر این نشان دادند که ویژگی‌های پرشور و شجاعانه‌ی بازیکنان در نشان دادن متغیرهای فردی و عملکردی نقش معناداری ایفا می‌کند. هاسیسافروگلو^{۱۲} و همکاران (۲۰۲۳) در پژوهش خود بر روی قایق‌رانان، بر ضرورت برنامه‌ی آموزشی- تربیتی شجاعت در سنین پایه تأکید داشته‌اند و خاطر نشان کرده‌اند که برنامه‌ی آموزشی برای مربیان نیز می‌بایست تدارک دیده شود. تورس و همکاران (۲۰۲۳) در پژوهش خود بر روی دانشجویان علوم ورزشی به این نتیجه رسیدند که افزایش سطح استحکام روانی با افزایش میزان شجاعت همراه بوده است. در بین پژوهش‌های داخلی پژوهش‌های بسیار اندکی در حوزه‌ی شجاعت ورزشی انجام گرفته است و صرفاً پژوهشی که اندک قرابتی با این موضوع داشته است، پژوهش یزدی (۱۳۹۰) بوده است که در پژوهش خود از واژه‌ی شجاعت، بر سخاوتمندی ورزشکاران تأکید داشته است.

علی‌رغم اهمیت چنین موضوعی، پژوهش‌های به نسبت محدودی در این حوزه انجام شده است؛ هر چند تا حدودی پژوهش‌های خارج از کشور به این موضوع پرداخته‌اند، ولی این موضوع در بین پژوهش‌های داخل کشور سهمی نداشته است. از آنجایی که کشتی ورزش قهرمانی و پهلوانی است؛ و با توجه به این که امید به مدال‌های جهانی و المپیک در این رشته‌ی ورزشی بسیار زیاد است، می‌بایست تلاش مضاعفی برای ارتقای سطح رشدی این رشته صورت گیرد. پرداختن به مؤلفه‌های روانشناختی در این مسیر کمک‌کننده خواهد بود. کشتی ورزش انفرادی و تن به تن می‌باشد و از این نظر شجاعت در آن برجسته و معنای ویژه‌ای پیدا می‌کند. نبود پژوهش در این حوزه ضرورت پرداختن به آن را بیشتر می‌کند. پژوهش کیفی می‌تواند درک درست و عمیق‌تری از تجربه‌ی کشتی‌گیران قهرمان ارائه دهد. از طرفی یافتن الگوهای معنایی، شناخت استعاره‌ها، تشبیهات و شناخت نکات برجسته در روش تحلیل مضمون بررسی با کفایت این مفهوم را

1. Hannah
2. Howard
3. Physical Courage
4. Moral Courage
5. Social Courage
6. Howard
7. Press
8. Konter
9. Cigrovski
10. Liew
11. Toros
12. Hacısafroglu

امکان‌پذیر می‌سازد. بنابراین با توجه به پژوهش‌ها و موارد مطرح شده هدف پژوهش حاضر مطالعه‌ی کیفی مؤلفه‌های شجاعت ورزشی در بین کشتی‌گیران ایرانی با روش تحلیل مضمون بود.

روش

روش پژوهش حاضر کیفی، از نوع تحلیل مضمون^۱ بود؛ تحلیل مضمون یک رویه‌ی در دسترس و منظم برای ایجاد کدها و مضامین است (کلارک و براون^۲، ۲۰۱۶). تحلیل مضمون در واقع روشی برای تجزیه و تحلیل داده‌های کیفی است که هدف آن شناسایی الگوها و معانی درون داده‌ها است (فینلای^۳، ۲۰۲۱). زمان اجرای پژوهش ماه‌های فروردین، اردیبهشت و خرداد سال ۱۴۰۲ بود. جامعه‌ی مورد مطالعه کشتی‌گیران بیست تا سی و پنج سال شهر ساری بودند. با توجه به روش پژوهش از پیش مشخص کردن تعداد مشارکت‌کنندگان به عنوان نمونه امکان‌پذیر نبود؛ لذا مصاحبه تا اشیاع نظری ادامه پیدا کرد. به این شیوه که پانزده مصاحبه انجام گرفت؛ پس از هر مصاحبه بلافاصله عمل پیاده‌سازی انجام شد. سپس جملات کدگذاری شدند؛ پس از جستجوی عمیق در کدهای تعیین شده (شناخت نکات برجسته و مهم، استعارات، تشبیهات، کنایه‌ها و...) هفده مفهوم به عنوان مضمون پایه شناسایی شد. سپس مقوله‌بندی داده‌ها انجام شد. مضامین مشترک جهت تلخیص در یک گروه یا دسته قرار گرفتند و در مجموع پنج گروه یا دسته شکل گرفت. جهت سازمان دهی برای هر گروه مضمون سازمان‌دهنده در نظر گرفته شد که در مجموع پنج مضمون شناسایی و ثبت شد. در نهایت یک مضمون فراگیر که دربرگیرنده‌ی تمامی مضامین به عنوان کل بود شناسایی شد. نظر بر این بوده است که اشیاع صورت گرفته است. به این خاطر مصاحبه با دو تن دیگر نیز ادامه پیدا کرد که مضامین جدیدی یافت نشد و مضامین قبلی تکرار شدند. تکرار مکررات نشان داد که اشیاع نظری صورت گرفته است. روش نمونه‌گیری هدفمند بوده است و محقق جهت تسهیل در برقراری ارتباط با کشتی‌گیران قهرمان از نمونه‌گیری گلوله‌برفی استفاده کرد. عوامل مختلفی از جمله عدم آشنایی با کشتی‌گیران و بعضاً پاسخگو نبودن آن‌ها، در انتخاب این روش نمونه‌گیری نقش برجسته‌ای داشت. ملاک‌های ورود به پژوهش قدرت تکلم و گفتگو، داشتن حداقل بیست و حداکثر سی و پنج سال سن، داشتن حداقل یک مقام در سطح کشور و ملاک خروج نیز عدم رضایت از سؤالات و فرایند مصاحبه در نظر گرفته شد.

ابزار سنجش

برای جمع‌آوری داده‌ها مصاحبه‌ی نیمه‌ساختاریافته^۴ در دستور کار قرار گرفت. به طور کل چهار سوال در نظر گرفته شد و در ادامه بر اساس پاسخ مشارکت‌کنندگان و با تأکید بر کلمات و جملات آن‌ها سوالات دیگری از آن‌ها پرسیده شد. چهار سؤال اصلی به این صورت مطرح شد، ۱- مسائل روانشناختی در ورزش چه اهمیتی می‌تواند داشته باشد؟ ۲- با توجه به مسائل روانشناختی، مفهوم شجاعت چه اهمیتی در زندگی و میدان مسابقات دارد؟ ۳- شما چه تعریفی از شجاعت ورزشی ارائه می‌دهید؟ ۴- شما در زندگی شخصی و میدان مسابقات چه تجربه‌ای از شجاعت داشته‌اید؟ مصاحبه به صورت حضوری انجام شد، ولی در خصوص سه تن از کشتی‌گیران به دلیل مسافت طولانی، حضور در اردوها و مشغله‌ی زیاد، مصاحبه به وسیله‌ی فضای مجازی و در محیط گوگل میت^۵ انجام گرفت. هر مصاحبه به صورت تقریبی ۳۰ دقیقه به طول انجامید. جهت تجزیه تحلیل داده‌ها از نرم افزار MAXQDA-18 استفاده شد؛ به این شیوه مکالمات بایگانی شده به وسیله‌ی ضبط صوت، عیناً در هر یک از مصاحبه‌ها پیاده‌سازی شد؛ جهت تعیین مضامین پایه، تمامی جملات مطالعه شد و معنای نهفته در آن توسط کدگذار مشخص شد و به وسیله‌ی یک واژه در نرم افزار ثبت شد. این‌گونه اطلاعات کسب شده نیز خلاصه شد. جهت تعیین مضامین سازمان‌دهنده، مقایسه و ارتباط مضامین پایه در دستورکار قرار گرفت. با تأکید بر ارتباط بین مضامین پایه و تشخیص کدگذار، برای هر دسته از مضامین پایه، یک مضمون سازمان‌دهنده در نظر گرفته شد. در نهایت یک مضمون به عنوان مضمون فراگیر و عالی که متضمن ارتباط بین تمام متون بود در کانون مضامین قرار گرفت. در خصوص اعتبار و پایایی پژوهش، قابلیت اطمینان بین کدگذاران، معیاری برای سنجش کیفیت تحقیق است (چی و همکاران، ۲۰۲۲). در پژوهش حاضر ۲۰ درصد داده‌ها، یعنی تعداد سه از پانزده مصاحبه به صورت تصادفی انتخاب شد و توسط دو کدگذار (یکی از مصاحبه‌کنندگان دارای مدرک دکتری تربیت بدنی با گرایش

1. Thematic Analysis

2. Clark & Braun

3. Finlay

4. Semi- Structured Interview

5. Google Meet

6. Chi

مدیریت ورزشی و دیگری دانشجوی دکتری رشته مشاوره) که اجازه بحث و گفتگو با یکدیگر نداشتند، کدگذاری شد. جهت پایایی تحقیق از ضریب هولستی^۱ طبق فرمول $PAO = 2M / (N1+N2)$ استفاده شد. در این فرمول M اشتراک کدهای دو کدگذار است؛ N1 و N2 به ترتیب شامل تمامی موارد کدگذاری شده توسط دو کدگذار است. PAO بین صفر یعنی عدم توافق و یک یعنی توافق کامل قرار دارد و چنانچه از ۰/۶ بزرگتر باشد قابل قبول است (تابع جماعت و همکاران، ۱۴۰۲). با توجه به فرمول مطرح شده، توافق بین دو ارزیاب برای سه مصاحبه ۰/۷۰، ۰/۷۲ و ۰/۷۹ بدست آمد که قابل قبول بود. در پژوهش حاضر جهت بررسی روایی محتوا، در خصوص مضامین استخراج شده با محوریت شجاعت ورزشی از نظرات سه تن از اساتید رشته‌ی مشاوره استفاده شد. لازم به ذکر است، به منظور ملاحظات اخلاقی، در مورد هویت کشتی‌گیران و تمامی مصاحبه‌ها اصل رازداری رعایت شد و قبل از انجام مصاحبه در خصوص رازداری و محرمانه بودن این موارد با آن‌ها صحبت شد. برای نقل قول‌ها نیز از کشتی‌گیر ۱ تا ۱۵ استفاده شد.

یافته‌ها

اطلاعات جمعیت‌شناختی مشارکت‌کنندگان در جدول شماره ۱ ارائه شده است.

جدول ۱: اطلاعات جمعیت‌شناختی افراد شرکت‌کننده در پژوهش

ویژگی	فراوانی	درصد فراوانی
رده سنی	۲۵-۲۰	۳۳/۳
	۳۰-۲۶	۳۳/۳
	۳۵-۳۱	۳۳/۳
تحصیلات	دیپلم	۲۶/۷
	لیسانس	۵۳/۳
	فوق لیسانس	۱۳/۳
	دکتری	۶/۷
وضعیت تأهل	مجرد	۴۶/۷
	متاهل	۵۳/۳
رشته ورزشی	کشتی آزاد	۸۶/۷
	کشتی فرنگی	۱۳/۳
سطح قهرمانی	کشوری	۶۰
	آسیایی	۲۰
	جهانی	۲۰

به‌طورکل هفده مضمون پایه، پنج مضمون سازمان‌دهنده و یک مضمون فراگیر در پژوهش حاضر شناسایی شد. نتایج تحلیل مضمون در جدول ۲ ارائه شده است.

جدول ۲: مضامین پایه، سازمان‌دهنده و فراگیر شجاعت ورزشی

مضامین پایه	مضامین سازمان‌دهنده	مضمون فراگیر
اصالت		
ریاضت		
توکل بر خدا	تعالی بخشی	
مرگ‌آگاهی		
قاطعیت		

شجاعت ورزشی	جرات‌ورزی	عاملیت
		مسئولیت‌پذیری
		اعتماد به نفس
		ارتباط
	مهارت	تخصص
		خودگویی
		تاب‌آوری
	خودتنظیمی	خودانضباطی
		خوددلگامی
		همدلی
	نوع دوستی	شفقت
		نیکوکاری

مضمون فراگیر «شجاعت ورزشی»

مضمون شجاعت ورزشی پنج مضمون سازمان‌دهنده را در خود جای داده است. اولین مضمون سازمان‌دهنده «تعالی بخشی»^۱ است و اشاره به ارتقای نفس (خود) دارد؛ جایی که به واسطه‌ی اعتماد به خداوند، رنج‌ها و سختی‌ها، داشتن هدف‌های شخصی، زلالت و آگاهی از مرگ بر تعالی‌بخشی خود تأکید می‌شود. برای نمونه کشتی‌گیر شماره‌ی ۱۰ در خصوص توکل بر خداوند گفت: «اگه بخوام از زندگی بگم کلاً دو بخش داره، یک بخشش درجا زدن بود چون خدا رو گم کرده بودم، بخش دیگرش هم حرکت و رشد بود چون خدا رو داشتم؛ به خودش توکل کردم و میکنم و شجاعت رو در با خدا بودن می‌بینم». کشتی‌گیر شماره‌ی ۱۲ در خصوص ریاضت گفت: «اولین چیزی که به ذهنم میاد رنج و سختیه، ورزش رو با رنج و دردهاش میشناسم. رک بگم سختی و رنج هم ازت یک پهلوون میسازه هم جسورت میکنه». کشتی‌گیر شماره‌ی ۴ در خصوص اصالت گفت: «مگه میشه ی سری هدف‌های شخصی داشته باشی و ارزش برات مهم باشه و رشد و تجربه نکنی! دلیری یعنی زلال باشی و برای هدف‌ها و ارزش‌ها تلاش کنی». کشتی‌گیر شماره ۵ در خصوص مرگ‌آگاهی چنین مطرح کرده است: «هر بار که مسابقه میدم، با خودم میگم این شاید آخرین مسابقمه و دیگه تو این دنیا نباشم. برا همین هم با تمام وجودم کشتی می‌گیرم. فهم بالایی می‌خواد که مرگ و با خودت یکدک بکشی».

مضمون سازمان‌دهنده‌ی دوم «جرات‌ورزی»^۲ است، که در عین حال بر قاطعیت یا جسارت، عاملیت یا کنش‌گر بودن شخص در زندگی، اعتماد داشتن به نفس یا خود و در نهایت پذیرفتن مسئولیت شخصی اشاره دارد. برای نمونه کشتی‌گیر شماره ۹ در خصوص قاطعیت گفت: «برای خودم پیش اومده بود که مربیم بارها حرفشو با داد و بیداد میزد، اینجا بود که قرص و محکم و ایستادم و گفتم الان چند مرتبست که با خشونت حرفتو می‌زنم، لطف کنین با آرامش این کار رو انجام بدین چون دیگه دارم اذیت میشم. از همون موقع آرامش مربیم باعث شد هم بهتر یاد می‌گرفتم و هم پیشرفت خوبی داشتم». در خصوص عاملیت، کشتی‌گیر شماره‌ی ۸ گفت: «باید بدونی هستی، وجود داری و میتونی تصمیم بگیری؛ بدونی که عاملی و میتونی حرکت کنی؛ بدونی تأثیرگذاری و عملت میتونه سرمشق باشه برای دیگران». در خصوص مسئولیت‌پذیری نیز برای نمونه کشتی‌گیر شماره‌ی ۳ چنین مطرح کرد: «کشتی برای من مأموریت بزرگیه، مأموریتی که خودم باید انجامش بدم، دقیقاً نترس همونیه که صفر تا صد مأموریتشو خودش انجام بده». در نهایت اعتماد به نفس یا خود مطرح بوده است که برای مثال کشتی‌گیر شماره ۱ این‌گونه مطرح کرد: «من ورزشکارگام‌هایی که برمی‌دارم باید با یقین باشه، یقینی که به خودم بر می‌گرده، این که با خودم چند چندم؟ چقدر واقعاً به خودم اطمینان دارم، یقین داشتن به خودت باعث میشه اون چیزی رو که واقعاً می‌خوای، روی تشک پیاده کنی و حتی اگر بازنده شی یک بازنده‌ی سرفرازی، چون کارتو انجام دادی؛ چون خواستی و انجام دادی. حالا نشد! نگرفت! فدای سرت. خلاصه بگم از درون شادی حتی از بازنده بودنت».

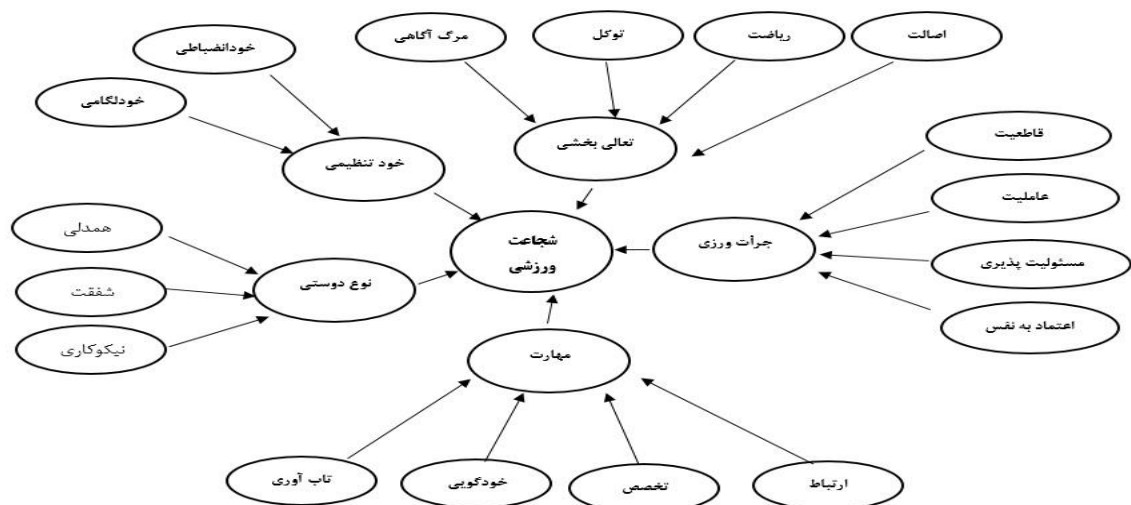
1. Transcendence
2. assertiveness

مضمون سازمان دهنده سوم، «مهارت»^۱ است و به توانمندی کشتی گیران در حوزه‌ی ارتباط، تخصص، خودگویی‌ها و تاب‌آوری اشاره دارد. برای نمونه کشتی گیر ۱۵ بر ضرورت ارتباط تأکید داشت و این‌طور گفت: «خیلی‌ها دوست دارن تو مسابقه به بدترین وجه ممکن فقط و فقط برنده شن! خیلی راحت ضربه میزنن. به نظرم زمانی که میدونی حرکت اشتباهی کردی باید عذرخواهی کنی. دل بزرگی می خواد عذرخواهی کردن برا اشتباهات». کشتی گیر شماره‌ی ۱۳ در خصوص تخصص گفت: «شجاعتو تو تمرین روزانم می بینم، چون روزانه برای آموزش بهتر اقدام می‌کنم. کیفیت اجرای فنون خیلی مهمه برام. راستشو بگم کیفیت بالای فنون، روحیمو ده‌ها برابر بیشتر می‌کنه». کشتی گیر شماره ۷ گفتگو با خود را چنین مطرح کرد: «چندین ساله دارم تمرین می‌کنم و با آدمهای مختلفی سروکار داشتم. جالبه وقتی با هم باشگاهی‌ها ارتباط می‌گرفتم، می‌دیدم وقتی با خودشون صحبت می‌کنن، مدام خودشون رو تخریب می‌کنن! نمیدونن این تخریب چه بلایی سرشون میاره». در خصوص تاب‌آوری و صبر برای نمونه کشتی گیر شماره‌ی ۵ چنین مطرح کرد: «خیلی‌ها از فشار تمرین، تمرین زده میشن و رها می‌کنن تمرینو، مرد اونیه که تو فشار تمرین خم به ابرو نیاره، تحملش رو بالا بیره و ادامه بده».

مضمون سازمان دهنده‌ی چهارم «خودتنظیمی»^۲ می‌باشد، که به خودانضباطی و خودلگامی کشتی گیران اشاره دارد، جایی که نظم و کنترل بر روی خود مورد تأکید کشتی گیران بود. برای مثال کشتی گیر شماره‌ی ۱۱ در خصوص خودانضباطی مطرح کرده است: «خیلی مهمه که هر روز ساعت ۵ صبح از خواب بیدار شی بری و با نظم تمرین کنی و طبق یک برنامه‌ی منظم کاراتو انجام بدی». در خصوص خودلگامی نیز کشتی گیر شماره‌ی ۶ گفت: «برام جای تعجب داره خیلی‌ها شجاعتو تو پرخاشگری و هجوم میبینن، دیگه نمی‌دونن اصل زندگی و ورزش کنترله، اینکه تمرین و خواب و تغذیه و خیلی از چیزها باید تحت کنترل باشه».

مضمون سازمان دهنده‌ی پنجم «نوع دوستی»^۳ است، جایی که رفاه دیگری در اولویت قرار می‌گیرد و در عین حال شامل همدلی، شفقت و نیکوکاری بود. برای نمونه کشتی گیر شماره‌ی ۲ در خصوص همدلی گفت: «تو مسابقات کشوری آرنج دستم آسیب دید، رقیبم خیلی کم فشار می‌آورد، طوری کشتی می‌گرفت به دستم فشار نیاد. واقعا نمیدونم اگه من جای اون بودم همین کار می‌کردم یا نه! فقط به رقیبم گفتم خیلی مردی». همچنین کشتی گیر شماره‌ی ۱۴ در خصوص شفقت گفت: «از ابتدای زندگی ورزشیم سعی کردم فقط به رفاه خودم توجه نکنم، تلاشم بر این بود که از خودم خارج شم، مهربان‌تر باشم؛ حتی اگر شده یک کار کوچکی انجام بدم، این کار و انجام میدم تا درد دیگران و کمتر کنم، باور کن با این شیوه زندگی کردم و با این حال سبک‌بال روی تشک کشتی می‌گرفتم». در نهایت نیکوکاری را کشتی گیران مطرح کردند که برای نمونه کشتی گیر شماره‌ی ۱۲ چنین گفت: «شجاعت صرفاً روی تشک معنی پیدا نمی‌کنه. یک بخش از شجاعت رو باید در کار خیر دید. من زمانی که دست به خیری دارم حالم خیلی خوبه و روی تشک محکم و جسور هستم، حس خوبیه وقتی به افراد نیازمند کمک می‌کنی»

شبکه مضامین شجاعت ورزشی در شکل ۱ ارائه شده است.

شکل ۱: شبکه مضامین مرتبط با شجاعت ورزشی

1. skill
 2. self-regulation
 3. altruism

بحث و نتیجه‌گیری

هدف پژوهش حاضر مطالعه‌ی کیفی مؤلفه‌های شجاعت ورزشی در بین کشتی‌گیران ایرانی با روش تحلیل مضمون بود. به طور کل هدفه مضمون پایه در پژوهش حاضر شناسایی شد که در پنج مضمون سازمان‌دهنده (تعالی‌بخشی، جرأت‌ورزی، مهارت، خودتنظیمی و نوع‌دوستی) جای گرفتند؛ در نهایت شجاعت ورزشی که در برگیرنده‌ی ارتباط بین تمامی مضامین بود به عنوان مضمون فراگیر شناخته شد. شجاعت ورزشی، پنج مضمون سازمان‌دهنده‌ی قابل تأمل در خود جای داده است.

اولین مضمون سازمان‌دهنده تعالی‌بخشی بود که مضامین پایه‌ای همچون اصالت، ریاضت، توکل بر خدا و مرگ‌آگاهی را در خود جای داده است. تعالی یافتن یک نیروی اساسی در وجود آدمی است. نیرویی که یک کشتی‌گیر را در مسیر شکوفایی و کمال قرار می‌دهد. یک کشتی‌گیر از طریق اعتماد یا وابستگی به قدرت مطلق، ریاضت، ممارست، هوشیاری نسبت به مرگ، خالص بودن و آگاهی از وجود خویش، شجاعت را در خود تقویت می‌دهد. در بین مضامین پایه پژوهش‌های داخلی بر توکل به خدا و مرگ‌آگاهی تأکید داشته‌اند و اصالت و ریاضت سهمی در پژوهش‌ها نداشته است؛ در خصوص توکل بر خدا محمدعلی نژاد عمران (۱۳۹۹) در پژوهش خود بعد روانی توکل بر خدا را مورد بررسی قرار داده است و به این نتیجه رسیده است که بعد روانی توکل بر خدا با کاهش ترس و اضطراب و همچنین افزایش شجاعت همراه است. در خصوص مضمون مرگ‌آگاهی نیز، سبزه‌آرا لنگرودی و همکاران (۱۳۹۵) در پژوهش خود با محوریت مرگ‌آگاهی، تجربه‌ای بیدار کننده، چنین مطرح کرده‌اند، انسان زمانی زندگی شایسته‌ای خواهد داشت که با درنظر گرفتن امکانیت مرگ شجاعانه زندگی کند. تعالی‌بخشی به عنوان مضمون سازمان‌دهنده در بین پژوهش‌های خارج از کشور یافت نشد؛ شاید به این دلیل است که ورزشکاران در بافت فرهنگی متفاوتی زندگی می‌کنند که در عین اشتراک، تفاوت‌هایی دارند. در بین پژوهش داخلی شیرافکن و همکاران (۱۳۹۹) مطرح کرده‌اند، زمانی که انسان با شجاعت زندگی می‌کند، یا به طور کل یک فرد شجاع متوجه رشد و تعالی در درون خود می‌شود و این‌گونه از تمام چیزهایی که عظمت نفسانی او را زیر سوال می‌برد دوری می‌گزیند؛ کشتی‌گیر با وجود تعالی‌بخشی به وضعیت فعلی خود بسنده نمی‌کند، به چیزی بیش تر از آن فکر می‌کند و تجربیات خود را در آن مسیر شکل می‌دهد.

دومین مضمون سازمان‌دهنده جرأت‌ورزی است که مضامین پایه‌ای همچون قاطعیت، عاملیت، مسئولیت‌پذیری و اعتماد به نفس را در خود جای داده است. جرأت‌ورزی توصیفی از یک واکنش است. واکنش به موقعیتی که با رضایت همراه نیست. همچنین به اراده‌ی بالای کشتی‌گیر نیز وابسته است. یک کشتی‌گیر زمانی که با قاطعیت و صراحت کلام مقصود خود را به دیگران می‌رساند، یا در موقعیت‌های مختلف خود را عامل و کنش‌گر در نظر می‌گیرد، و یا با اراده‌ی بالای خود مسئولیت‌های شخصی خود را برعهده می‌گیرد و به خود اعتماد کافی دارد، جرأت‌ورزی را با خود همراه کرده است. جرأت‌ورزی این امکان را به یک کشتی‌گیر می‌دهد که شجاعت را در خود رشد و ارتقا دهد. یافته‌ی فوق با پژوهش کنتز و همکاران (۲۰۲۰) همسوست. آنها در پژوهش خود بر روی دانشجویان ورزشکار دانشگاه کلمسون^۱ چهار عامل برای شجاعت ورزشی در نظر گرفته‌اند، که یک عامل آن جرأت‌ورزی بوده است. همچنین در بین پژوهش‌های داخلی، یافته‌ی فوق تا حدودی با پژوهش رضایور میرصالح و همکاران (۱۳۹۱) همسوست. آن‌ها در پژوهش خود به این نتیجه رسیدند که آموزش ابرازوجود می‌تواند شجاعت یا جرأت‌ورزی دانش‌آموزان با جرأت پایین را افزایش دهد. این مضمون (جرأت‌ورزی) با احساس ارزشمندی ورزشکار همراه است، از این نظر که بر فعالیت خود عاملیت دارد و تصمیم‌گیرنده است، همچنین مسئولیت کار خود را پذیرفته و بدون پرخاشگری و با اطمینان، نظر و نگرش خود را به دیگری انتقال می‌دهد؛ در نهایت افرادی که دارای رفتار شجاعانه هستند، قادر به بیان احساسات خود هستند، از اهداف خود دفاع می‌کنند و روابط بین فردی خوشایندی ایجاد می‌کنند (وقار مقبول و سانجای^۲، ۲۰۲۲).

سومین مضمون سازمان‌دهنده مهارت است که مضامین پایه‌ای همچون تخصص، تاب‌آوری، خودگویی و ارتباط را در خود جای داده است. مهارت که توانایی انجام برخی اعمال و کارها است، به کشتی‌گیر این امکان را می‌دهد که با تجربه‌های موفقیت‌آمیز خود در اجرای دقیق فنون کشتی، همچنین صبر و پایداری، گفتگوی مثبت با خود و ارتباط مناسب، شجاعت فزاینده‌ای احراز کند. یافته‌ی فوق با پژوهش کنتز و همکاران (۲۰۱۳) همسوست. آنها در پژوهش خود با محوریت تدوین مقیاس شجاعت ورزشی چهار عامل را شناسایی کردند که یک عامل مهارت بوده است که شامل عملکرد خوب، پیشرفت و دستیابی به اهداف شخصی بوده است. تحقیقی مبتنی بر یافته‌ی فوق در بین پژوهش‌های داخلی یافت نشده است. مهارت دربرگیرنده‌ی خبرگی در ورزش مورد نظر و مهارت‌های روانشناختی است و نقش مهمی

1. Clemson

2. Waqar Maqbool & Sanjay

در شجاعت ایفا می‌کند؛ مهارت ورزشی ایجاد کننده‌ی شادی در ورزشکار است و انگیزه‌ای پر قدرت محسوب می‌شود، فرد از اینکه با مهارت به فعالیت می‌پردازد، احساس لذت می‌کند (رضوانی و همکاران، ۱۳۹۷).

چهارمین مضمون سازمان‌دهنده خودتنظیمی است که مضامین پایه‌ای چون خودانضباطی و خودلگامی را در خود جای داده است. خودتنظیمی نشان از مدیریت افکار، احساس و رفتار دارد؛ کشتی‌گیر با نظم و کنترل شخصی می‌تواند افکار و احساسات خود را مدیریت کند. همچنین خودتنظیمی به کشتی‌گیر این امکان را می‌دهد که تمرکز و مراقبت را در خود ارتقا دهد و به این صورت شجاعت را در خود تقویت کند. این یافته (خودتنظیمی) تا حدودی با پژوهش هانا و همکاران (۲۰۱۰) همسوست. آن‌ها در تعریف نگرش ذهنی شجاعانه، یک رویکرد سیستم شخصیتی پویا در پژوهش خود ارائه کرده‌اند؛ یک رویکرد سیستماتیک پردازش عاطفی شناختی، فعال شدن انتظارات، اهداف، ارزش‌ها و به طور کل برنامه‌ی خودتنظیمی را در ارتقای شجاعت مورد بررسی قرار می‌دهد. در پژوهش دیگر براندستار^۱ و همکاران (۲۰۱۶) رفتار شجاعانه‌ی اخلاقی را به عنوان رفتار هدفمند درک کرده و بررسی خود را از یک رویکرد موقعیتی صرف به درک جامع‌تری از منابع درونی مرتبط با فرآیندهای خودتنظیمی گسترش داده‌اند که تا حدودی با یافته‌ی خودتنظیمی پژوهش حاضر همسوست. تحقیقی مبتنی بر یافته‌ی فوق در بین پژوهش‌های داخلی یافت نشده است. به واقع در خودتنظیمی سیستم شخصیت به طور کل توانمندی بالایی در افزایش رفتار مطلوب بدست می‌آورد و آن را حفظ می‌کند. در واقع می‌توان گفت فرایند خودآگاه و ناخودآگاهی است که اطمینان حاصل می‌کند فعالیت یا عمل هدف محور، حتی زمانی که موانع بیرونی و یا درونی رخ می‌دهد، حفظ می‌شود (بکمن^۲ و همکاران، ۲۰۲۳).

پنجمین مضمون سازمان‌دهنده نوع دوستی است که مضامین پایه‌ای همچون همدلی، شفقت و نیکوکاری را در خود جای داده است؛ نوع دوستی اهمیت دادن به دیگری، دیگران و هم نوعان است؛ به این شکل که کشتی‌گیر خود را جای دیگری قرار می‌دهد، برای کاهش رنج دیگران تلاش می‌کند و به رفاه هم‌نوع خود اهمیت می‌دهد. چنین تجربیاتی احساسات، باورها و رفتارهای ناخوشایند را کاهش می‌دهد و متقابلاً احساسات، باورها و رفتارهای خوشایند را تجربه می‌کند، که به نوبه‌ی خود نقش مهمی در شجاعت ایفا می‌کند. یافته‌ی فوق با پژوهش اسماعیل و مصطفی^۳ (۲۰۱۰) که بر روی بازیکنان ورزشی در دانشگاه الکساندریا^۴ انجام شده است، همسوست که در آن شجاعت با رفتار نوع‌دوستانه همراه است. در بین پژوهش‌های داخلی نیز یافته‌ی فوق تا حدودی با پژوهش اسلامیان و همکاران (۱۳۹۸) همسوست. آن‌ها در اعتباریابی مقیاس شجاعت بر اساس منابع اسلامی چهار عامل را شناسایی کردند که یک عامل از چهار عامل جوانمردی (مروت) بوده است. در واقع نوع دوستی به عنوان شکلی از مهربانی بدون قید و شرط و بدون هیچ گونه انتظار متقابل تعریف می‌شود؛ جایی که شخص با اقدامات کمک کننده و حتی با داشتن هزینه برای خود در صدد است تا رفاه دیگران را بهبود ببخشد (بین و ما^۵، ۲۰۲۲).

نوآوری پژوهش حاضر چنین است که باورها، نگرش‌ها و سبک زندگی در یک بافت خاص می‌تواند بر تجربه‌ی کشتی‌گیران اثرگذار باشد. به طوری که در بین پنج مضمون سازمان‌دهنده، تعالی‌بخشی صرفاً توسط کشتی‌گیران ایرانی مورد تأکید قرار گرفته است و در تحقیقات خارج از کشور اشاره‌ای به آن نشده است؛ لذا این سازه‌ی اشتراکی می‌تواند به زمینه‌ی اعتقادی- فرهنگی و همچنین ارزش‌های جمعی در یک بافت خاص وابسته باشد که رفتار شجاعانه را فراخوانی می‌کند؛ همچنین دیگر مضامین سازمان‌دهنده (مهارت، جرأت‌ورزی، نوع دوستی، خودتنظیمی) اشتراک جهان شمول بین کشتی‌گیران داخل و خارج را مورد تأکید قرار داده است.

کشتی با شعر و فرهنگ در ایران عجین شده است و واژه‌ی پهلوانی برای آن به کار برده می‌شود و از آن جایی که طرفداران زیادی را نیز با خود همراه کرده است، پیشنهاد می‌شود مفهوم شجاعت در سیاست‌گذاری‌های ورزشی مورد بحث و بررسی قرار گیرد؛ چرا که این مفهوم در موفقیت کشتی‌گیران نقش مهمی ایفا می‌کند و موفقیت آن‌ها با غرور ملی و شادی طرفداران همراه خواهد بود. شجاعت ورزشی یک مفهوم روانشناختی مهم می‌باشد و در عین حال دربرگیرنده‌ی مفاهیم روانشناختی دیگر (مضامین سازمان‌دهنده) مانند تعالی‌بخشی، مهارت، جرأت‌ورزی، خودتنظیمی و نوع دوستی بوده است. گستردگی چنین مضمونی نشان از اهمیت والای آن در ورزش‌های قهرمانی همچون کشتی دارد، بنابراین آشنایی مربیان و کشتی‌گیران با مفهوم شجاعت می‌تواند در تغییر چارچوب ذهنی آن‌ها مؤثر باشد، از این نظر که این مفهوم را فراتر از کاربرد محاوره‌ای آن در نظر بگیرند.

از محدودیت پژوهش حاضر می‌توان به اندک بودن ادبیات تحقیق و کمبود پیشینه در حوزه‌ی شجاعت ورزشی اشاره کرد.

1. Brandstatter
2. Beckmann
3. Esmail & Mostafa
4. Alexandria
5. Yin & Ma

تشکر و قدردانی

مقاله‌ی حاضر برگرفته از رساله دکتری نویسنده‌ی اول می‌باشد. نویسندگان اعلام می‌دارند در این مقاله هیچ تعارض منافی وجود ندارد و هیچگونه حمایت مالی نداشته است. همچنین پژوهشگران بر خود لازم می‌دانند از تمامی افراد شرکت‌کننده در این پژوهش که بدون همکاری آنها انجام این پژوهش مقدور نبود، صمیمانه تشکر و قدردانی نمایند.

منابع

- آرمندپور، ا؛ عظیمی راد، ج؛ و نگارستانی ح. (۱۳۹۲). عوامل انگیزشی شرکت در رشته کشتی در میان کشتی‌گیران رده های سنی مختلف شهر کرمانشاه. رشد و یادگیری حرکتی- ورزشی، ۱۲(۱)، ص ۲۳-۳۵. <https://www.sid.ir/paper/159425/fa>
- اسلامیان، ب؛ آذربایجانی، م؛ و رفیعی هنر، ح. (۱۳۹۸). ساخت، اعتباریابی و رواسازی مقیاس شجاعت بر اساس منابع اسلامی. فصلنامه تحقیقات بنیادی علوم انسانی، ۵(۴)، ۱۴۹-۱۲۳. [20.1001.1.2476745.1398.5.4.6.9](https://doi.org/10.22067/infosci.2022.78208.1130)
- تابع جماعت، س؛ احمدی، ح؛ و برمایه ور، ب. (۱۴۰۲). ارزیابی سطح بلوغ مدیریت دانش در شرکت ساختمانی کیسون با رویکرد اهمیت عملکرد. پژوهش نامه کتابداری و اطلاع رسانی، ۱۳(۱)، ۲۳-۵. <https://doi.org/10.22067/infosci.2022.78208.1130>
- جهانگیری، ج؛ و محمدی، ن. (۱۳۹۷). بررسی رابطه بین شجاعت اجتماعی و فرهنگ سیاسی. توسعه اجتماعی، ۴(۱۲)، ۵۶-۳۳. [10.22055/QJSD.2018.13679](https://doi.org/10.22055/QJSD.2018.13679)
- رضایور میر صالح، ی؛ ابوترابی کاشانی، پ؛ و ابراهیمی قوام، ص. (۱۳۹۱). تأثیر آموزش مهارت‌های ابراز وجود در افزایش جرأت ورزشی و عزت نفس دانش آموزان کم جرأت دختر پایه سوم تا پنجم ابتدایی شهر تهران. روانشناسی بالینی و شخصیت (دانشور رفتار)، ۱۰(۲)، ۷۷-۹۰. https://cpap.shahed.ac.ir/article_2671.html
- رضوانی، م؛ عبدلی، ب؛ و واعظ موسوی، م. (۱۳۹۷). تأثیر مهارت‌های روان‌شناختی بر عملکردهای منتخب ورزشی بازیکنان فوتسال زن. مطالعات روان‌شناسی ورزشی، ۷(۲۳)، ۱۶-۱. <https://doi.org/10.22089/spsyj.2018.1204>
- سبزه آرای لنگرودی، م؛ حاجلو، ن؛ بشرپور، س؛ و ابوالقاسمی، ع. (۱۳۹۵). مرگ آگاهی تجربه ای بیدار کننده: دو مطالعه بر اضطراب مرگ و ارزش گذاری آرزوهای بیرونی. پژوهش در سلامت روان‌شناختی، ۱۰(۴)، ۲۰-۳۰. [10.18869/acadpub.rph.10.4.19](https://doi.org/10.18869/acadpub.rph.10.4.19)
- شیرافکن، ح؛ نصیری، ا؛ و محمدلو، م. (۱۳۹۹). معناشناسی ساختاری مفهوم شجاعت در منابع روایی. پژوهش نامه علوم حدیث تطبیقی، ۷(۱۳)، ۷۱-۹۰. http://pht.journals.miu.ac.ir/article_5455.html
- محمدعلی نژاد عمران، ر. (۱۳۹۹). آثار توکل در آرامش روان با توجه به قرآن کریم و روایات. سبک زندگی اسلامی با محوریت سلامت، ۴(۴)، ۷۷-۷۲. <https://islamiclifej.com/article-fa.html>
- یزدی، ح. (۱۳۹۰). فتوت، شجاعت، پهلوانی قهرمانی و رزش در ایران عصر صفوی. مدیریت ورزشی، ۳(۱۰)، <https://jsm.ut.ac.ir/article.html>
- Beckmann, J., Beckmann, W. D., & Wolf, S. A. (2023). Self-Regulation in Competitive Sports. *Sport and Exercise Psychology*. Springer, Cham. pp.491-512. https://doi.org/10.1007/978-3-031-03921-8_20
- Brandstätter, v., Jonas, K. J., Koletzko, S. H., & Fischer, P. (2016). Self-Regulatory Processes in the Appraisal of Moral Courage Situations. *Social Psychology*, 47(4). [Doi:https://doi.org/10.1027/1864-9335/a000274](https://doi.org/10.1027/1864-9335/a000274)
- Che, S., Zhang, s., & Hyun kim, J. (2022). How public health agencies communicate with the public on TikTok under the normalization of COVID-19: A case of 2022 Shanghai's outbreak. *public Health*. Volume10. <https://doi.org/10.3389/fpubh.2022.1039405>
- Cigrovski, V., Radman, I., Konter, E., O'ci'c, M., & Ruži'c, L. (2018). Sport Courage, Worry and Fear in Relation to Success of Alpine Ski Learning. *Sports*, vol 6, Iss 3. [10.3390/sports6030096](https://doi.org/10.3390/sports6030096)
- Clarke, V., & Braun, V. (2016). Thematic analysis. *The Journal of Positive Psychology*, 12(3), p.297-298. DOI: [10.1080/17439760.2016.1262613](https://doi.org/10.1080/17439760.2016.1262613).
- Denny, Q. (2023). Cognitive Appraisal Workplace Social courage and psychap. Doctor of Philosophy. *Liberty University*. p13. <https://digitalcommons.liberty.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=5172&context=doctoral>
- Esmail, S., & Mostafa, M. (2010). Altruistic behavior and its relationship to sport excellence and the self concept of some players in sports teams at Alexandria University. *World Journal of Sport Sciences*, 3 (S): 68-82, [http://idosi.org/wjss/3\(S\)10/8.pdf](http://idosi.org/wjss/3(S)10/8.pdf)
- Finlay, L. (2021). Tematic Analysis: The Good, The Bad and The Ugly. *European Journal for Qualitative Research in Psychotherapy*, 11, 103-116. <https://ejqrp.org/index.php/ejqrp/article/view/13>
- Hacıcaferoğlu, S., Tanyeri, L., & Emniyet, O. T. (2023). Investigation of the effect of courage behaviors on endurance levels of canoe athletes. *Physical Education of Students*; 27(1) :36-44. <https://doi.org/10.15561/20755279.2023.0105>

- Hannah, S. T., Avolio, B. J., & Walumbwa, F. O. (2011). Relationships between authentic leadership, moral courage, and ethical and pro-social behaviors. *Business Ethics Quarterly*, 21(4), 555–578. DOI: <https://doi.org/10.5840/beq201121436>
- Hannah, S. T., Sweeney, P. J., & Lester, P. B. (2010). The courageous mind-set: A dynamic personality system approach to courage. In C. L. S. Pury & S. J. Lopez (Eds.), *The psychology of courage: Modern research on an ancient virtue*, pp. 125–148. American Psychological Association. <https://doi.org/10.1037/12168-007>
- Howard, M. C. (2018). Applying the approach/avoidance framework to understand the relationships between social courage, workplace outcomes, and well-being outcomes. *The Journal Of positive psychology*, voll 14, Iss 6. <https://doi.org/10.1080/17439760.2018.1545043>
- Howard, M. C., Farr, J. L., Grandey, A. A., & Gutworth, M. B. (2017). The creation of the Workplace Social Courage Scale (WSCS): An investigation of internal consistency, psychometric properties, validity, and utility. *Journal of Business and Psychology*, 32(6), 673–690. Doi: <https://doi.org/10.1007/s10869-016-9463-8>
- İslam, A. (2022). The effect of athletic mental energy on wrestlers' sports courage and attitudes toward wrestling. *Physical Education of Students*, 26(5), 247–255. <https://doi.org/10.15561/20755279.2022.0504>
- Konter, E., Kueh, Y. C., & Kuan G. (2020). Courage in Competition: Adaptation of the Sports Courage Scale for American English and Validation of the Factor Structure with Student-Athletes at Clemson University. *International Journal of Environmental Research and Public Health*. 17 (13). DOI: [10.3390/ijerph17134834](https://doi.org/10.3390/ijerph17134834)
- Konter, E., & Toros, T. (2013). Courage And Performance in Soccer. *International Journal Of Academic Research*, Vol. 5. No. 4. DOI: [10.7813/2075-4124.2013/5-4/B.42](https://doi.org/10.7813/2075-4124.2013/5-4/B.42)
- Konter, E.; & Ng, J. (2012). Development of sport courage scale. *J. Hum. Kinet.* 33(1), 163–172. DOI: [10.2478/v10078-012-0055-z](https://doi.org/10.2478/v10078-012-0055-z)
- Konter, E.; Ng, J.; & Bayansalduz, M. (2013). Revised version of sport courage scale for children. *Energy Education Science and Technology part B: Social and educational studies*. 5(1). 331-340. https://www.researchgate.net/publication/289616155_Revised_version_of_sport_courage_scale_for_children
- Kramer, A., & Zinbarg, R. (2018). Recalling courage: An initial test of a brief writing intervention to activate a 'courageous mindset' and courageous behavior, *The Journal of Positive Psychology*, 14(2):1-10. DOI: [10.1080/17439760.2018.1484943](https://doi.org/10.1080/17439760.2018.1484943)
- Liew, G. C., Kuan, G., Chin, N. S., & Hashim, H. A. (2019). Mental toughness in sport. *Ger J Exerc Sport Res* 49, 381–394. Doi: <https://doi.org/10.1007/s12662-019-00603-3>
- Lumintuarso, R., Suharjana, W., & Ndayisenga, J. (2021). Sports management of Indonesian sports athletics preparations in Asian games 2018. *International Journal of Human Movement and Sports Sciences*, 9(1), 56–61. <https://doi.org/10.13189/saj.2021.090108>
- McKinlay, M. L., & Norton, P. J. (2023). The role of courage in predicting behavior: replication in a public-speaking fearful sample. *Motiv Emot*, 47, 1–6. <https://doi.org/10.1007/s11031-022-09967-w>
- Press, E. (2018). Moral Courage: A Sociological Perspective. *Society*. 55(4). <https://doi.org/10.1007/s12115-018-0231-4>
- Sternberg, R. J. (2022). The Most Important Gift At All? The Gift of Courage. *Roeper Review*, vol 44, Issue 2, p.p.78-81. <https://doi.org/10.1080/02783193.2022.2043501>
- Toros, T., Orgas, E. B., İkan, I., Temel, C., Keskin, M. T., Korkmaz, C., & Uluz, E. (2023). Investigation The Relationship Between Mental Toughness and Courage Levels of Sports Sciences Faculty Students for Sustainable. *Sustainability*, 15(12). <https://doi.org/10.3390/su15129406>
- Waqar Maqbool, P., & Sanjay, K. (2022). The Effect of Assertiveness Training on Behaviour, Self-esteem, Stress, Academic Achievement and Psychological Well-Being of Students: A Quasi-Experimental Study. *Research & Development*. Vol 3, No. 2, pp. 83-90 <https://www.sciencepublishinggroup.com/article/10.11648.j.rd.20220302.13>
- Woodard, C. R. (2010). The courage to be authentic: Empirical and existential perspectives. In C. L. S. Pury & S. J. Lopez (Eds.), *The psychology of courage: Modern research on an ancient virtue* (pp. 109–123). <https://doi.org/10.1037/12168-006>
- Wedding, D., & Corsini, R. J. (2018). *Current Psychotherapies* (eleventh edition). Cengage Learning USA, p. 493. <https://www.amazon.com/Current-Psychotherapies-Danny-Wedding/dp/1305865758>
- Yang, J., Milliren, A., & Blagen, M. (2009). *The psychology of Courage*. Taylor and Francis Group. New York, London. <https://www.amazon.com/Psychology-Courage-Adlerian-Handbook-Healthy/dp/1138884391>
- Yin, Z., & Ma, J. (2022). Rational Choice or Altruism Factor: Determinants of Residents' Behavior toward Household Waste Separation in Xi'an, China. *International Journal of Environmental Research and Public Health*. 20;19(19):11887. <https://doi.org/10.3390/ijerph191911887>
- Zengin, S. (2019). A Study on Courage Perception Of Athletes Participating in Eastern Anatolia Turkish Senior Boxing Championship National Team Selections. *Turkish Journal of Sport and Exercise*, vol 21, Issue 2 ,pp 252-260. [10.15314/tsed.540056](https://doi.org/10.15314/tsed.540056)

